

ACHTERGROND LEDEN BETUWEWIND PROFITEREN ALS MEDE-EIGENAAR VAN RENDEMENT WINDMOLENS

'We hadden vrij snel door: de opbrengst kan flink zijn'

Dat er de komende jaren tientallen windmolens bij komen is voor de provincie Utrecht een uitgemaakte zaak. Net zo goed als dat inwoners daarvan moeten gaan meeprofiten. Hoe dat kan, weten ze net buiten de provinciegrens. „Tot nu toe hebben we elk jaar het maximum rendement uitgekeerd. En dat is fors meer dan wat je aan rente krijgt op je spaarrekening.”

Maaïke Kooistra

Utrecht

Het zijn de woorden van Gerlach Velthoven. Hij kijkt met belangstelling naar de ontwikkeling in Utrecht. Ooit was hij zelf een betrokken en groedenkende burger. Inmiddels is hij directeur van coöperatie Betuwewind, die sinds vijf jaar zo'n 650 huishoudens laat meedelen in de opbrengst van zeven windmolens rond knooppunt Deil en bij Geldermalsen.

Dat die windmolens er moesten komen was, net als in Utrecht, destijds een politiek besluit. Dit kwam voort uit landelijke energieafspraken uit 2012 over het verminderen van CO₂-uitstoot. „Hier gingen gemeenten daar iets voortvarend mee aan de slag dan in Utrecht, maar de opzet is hetzelfde. Ook als het gaat over die ene opmerking in het beleid: 'de burgers moeten kunnen meedoen'.”

Hoe, was destijds niet gedefinieerd. „Maar wij hadden net een lokale energiecoöperatie opgericht. Wij, een groep inwoners van Geldermalsen met een ideeëel motief die als hobby en vanuit zorg voor het klimaat zonnepanelen legde en mensen hielp met energiebesparing thuis”, zegt Velthoven. „En dat is wel uit de hand gelopen. Voor we het wisten waren we aanspreekpunt over windmolens. Voor iedereen: voor de omgeving, de politiek, voor commerciële partijen.”

Zeggenschap

Partijen die al sinds eind jaren 90 klaarstonden om aan de slag te gaan met het opwekken van windenergie. „Meedoen betekende voor hen in eerste instantie vooral meepraten. Maar wij wilden zeggenschap en eigendom. Want we hadden vrij snel door dat je dan ook gewoon meedeelt in de opbrengst. En die kan flink zijn.”

Twee jaar zou eroverheen gaan voor de groep vooruitstrevende inwoners een deal had met de ontwikkelaars van de windmolens. Een periode die Velthoven, destijds zelf nog docent marketing aan de Hogeschool Utrecht, best wel heftig noemt. „Omdat alles nieuw was. We moesten het nog helemaal uitvinden door overal rond te vragen en advies te

zoeken. De leercurve was hoog in die tijd. Maar het resultaat mocht er uiteindelijk zijn: 25 procent eigendom voor bewoners.”

Voorwaarde: de coöperatie moest evenredig meebetalen aan de ontwikkeling en de bouw van de windmolens. Met geld dat in eerste instantie werd geleend van leden, inwoners van de regio. „In het begin hadden we snel 50 leden en dat groeide langzaam naar 150. Mensen met een ideële drijfveer, die hebben de ontwikkeling gefinancierd”, vertelt Velthoven. „Maar toen we richting de bouw

Van alles boven de 10 procent gaat de helft naar de reserves van de coöperatie

– Gerlach Velthoven

gingen, hadden we nog veel meer geld nodig. Dat ging uiteindelijk om miljoenen, die we voor een groot deel van de bank hebben kunnen lenen. Maar toen kwamen er ook steeds meer mensen bij die best wel snappen hoe dat werkt met investeren, beleggen, risico en rendement.”

Minimaal 4 procent

De belofte aan veelal particulieren die deelnamen in het windmolenpark hield 'minimaal 4 procent rente' in. „Maar wij wisten dat het veel meer zou kunnen worden, dus we

hebben afgesproken dat het kon oplopen tot maximaal 10 procent. En tot nu toe hebben we elk jaar het maximum rendement uitgekeerd. En dat is fors meer dan wat je aan rente krijgt op je spaarrekening.”

Of je dan niet van goeden huize moet komen om in beginsel mee te kunnen doen? „Dat is een argument dat je hoort bij tegenstanders van windmolens, dat het iets is voor de rijken”, zegt Velthoven. „En gemiddeld denk ik wel dat de mensen die deelnemen draagkrachtig zijn. Maar we hebben ook mensen die maar voor een paar honderd euro meedoen en het kan zelfs al met 50 euro.”

Goed verhaal

Een goed verhaal van eigen inwoners is ook bepalend voor een groot deel van het uiteindelijke succes, denkt Velthoven. „We hadden een goed project, juist ook omdat we vroeg zijn ingestapt. We zijn geen durfinvesteerders die geld er snel weer uit trekken. En dat maakt het voor mensen heel veilig om te investeren. Dat konden we goed uitleggen. Aan inwoners die we bovendien ook weer tegenkomen op het schoolplein of in de supermarkt. En dat geeft ook over en weer een ander gevoel.”

Het is een missie waar in de provincie Utrecht nu coöperatie Rijnse Energie voor staat: inwoners uit de regio warm laten lopen voor een investering in de vier windmolens die moeten komen in polder Rijnburg aan de westkant van de stad Utrecht. „En dan doen ze fantastisch, daar”, weet Velthoven. „Ze hebben al dui-

▲ Gerlach Velthoven bij de laadpalen en windmolens. Die leveren een hoog rendement op.

FOTO WILLIAM HOOGTEYLING

We hebben ook mensen die maar voor een paar honderd euro meedoen

– Gerlach Velthoven

zend leden. Maar het is ook een heel aardige club, die in gesprek weet te blijven met tegenstanders. Ze blijven met elkaar praten en er blijven redelijke argumenten uitgewisseld worden. En dat is eigenlijk het allerbelangrijkste.”

Ook op andere plekken in de provincie Utrecht gaan dergelijke coöperaties ontstaan die meedelen in de exploitatie van windmolens, zo hoopt het provinciebestuur. Diverse gemeenten hebben intussen plannen gemaakt voor de komst van windmolens. Al zijn alle plannen opgeteld nog onvoldoende om de gezamenlijke doelstellingen te halen, bleek deze zomer. Eind dit jaar maakt de provincie bekend waar ze daarom nu zelf werk wil maken van zo'n twaalf extra turbines.

Dat de komst van windmolens uiteindelijk tot veel meer initiatieven kan leiden, weet Velthoven inmiddels als geen ander. „Van alles boven de 10 procent gaat de helft naar de reserves van de coöperatie en de andere helft wordt als extra rendement uitgekeerd. Daardoor hebben we ondertussen ook een flinke pot geld opgebouwd om nieuwe dingen te doen.”

Laadpalen

De jongste loot aan de stam van Betuwewind is aan de voet van een van de windmolens te vinden: „42 snellaadpalen voor vrachtwagens en accu's die worden gebruikt in de bouw en voor transport”, zegt Velthoven trots. „Ook weer dankzij een lening bij de leden, die daarover super enthousiast waren.”